Ükstkuunumber 5 kop. Kõigi maade töölised, ühinege!

„ЭДАЗИ“ ежедн. орган эстонск. секций Ц. К. Р. К. П. и Сев.-Запади. ::: Бюро Ц. К. Р. К. П. :::
W.-K.P. keskk. ja Põhja-Ääne büroo Eesti sekts. häälekandja.
Ленинград, Фонтанка 27. Avatud kella 10—7.
Telefonid: Toimetus — 533-86, trükikoda — 171-41.

Edasi

Kuulutuste ja tellimiste hinnad

Kuulutamine		Tellimine	
esimesel lhk.	3 r. kul.	Linnades	1 kuu — 1 rbl.
viimasel „	1 „ „	aasta —	11 rbl.
keskmistel „	6 „ „	Maal	1 kuu — 50 kop.
k.-har. ajal.	20 k. „	aasta —	5 rbl. 50 kop.

E.-Kirjast. ühisuse liikmetele ja kollekt. tellides 15% odavam.

Nr. 116 (2316) Pühapäewal, 24. mail 1925 8. aastaköik

Marokko föda.

Meeleheitlikud wõitlused Kasablanki raioonis.

Pariisist, 22. mail. Prantsuse walitsus teatab ametlikult, et Kasablanki raioonis Prantsuse seisukohtade wastu on koondatud tugewad marokkolaste jõud. Polkownik Freidenbergi wäerühmal läks korda pääle meeleheitlikku wõitlust Astari wallata. Marokkolaste kaotused on suured.

Rahariisumiseks.

Pariisist, 22. mail. Ministrite nõukogu otsustas saadikute kojas esineda seaduse eelnõuga, milles tahab luba saada uute täiendawate summade saamiseks sõjaliseks tegewuseks Marokkos.

Meeleheitlikud wõitlused kestawad edasi.

Pariisist, 22. mail. Kindral Dechaberne juhatuse all olewad wäed pidasid eila Ain-Aischi raioonis riffidega meeleheitlikke wõitlusi, mis esialgsete sõnumite järele lõppes prantslastele edukalt.

Kokkuleppimine saagi asjus.

Pariisist, 22. mail. „Humanite“ kinnitab, et Madriidi sõitnud Malwi on walitsuse poolt wolitatud Hispaania kuningaga läbirääkimisi pidama, kes walmis on rahapuuduse lahti ütlema terwe rea õigusteste, mis Algeri rahulepingus Hispaanial ettenähtud wahetusena kasuliku osawõtmise wastu Prantsusmaa kaubanduslistes ettewõtetes Marokkos.

Madriidis õnnestasid Malwi läbirääkimised nähtawasti. Wõib arwata, et Prantsuse-Hispaania sõjaline tegewus ühendatakse riffide päälinna Algeri pääletungimiseks.

Marschall Liote petab.

Pariisist, 22. mail. „Humanite“ teatab, et marschall Liote petab Prantsuse walitsust, warjates tema eest õigust prantslaste sõjawägede seisukorra kohta.

Ajaleht trükib ära ühe soldati kirja, millest näha, et prantslaste kaotused on palju suuremad kui seda Liote teatab. „Humanite“ nõuab Liote ärakutsumist ja riffidega rahutegemist.

Blokk kommunistide wastu.

Pariisist, 22. mail. Marokko küsimuses luuakse kommunistide wastu kõigi parteide ühine blokk, toetades walitsuse poliitikat Marokko küsimuses.

Isegi pahempoolse bloki ajaleht „Cotidienne“, kes waremalt arwustawalt waatles sõjalist tegewust Marokkos, on tooni muutnud, ning nõuab nüüd, et walitsus sõjalist tegewust enam kontrolleeriks.

Jälle Moskwa, enamlus . . .

Pariisist, 22. mail. Kodanlaste poliitilistes ringkoodades kõneldakse, et marokkolaste juhti Abl-El-Kerimi toetatakse kellegi liitlase poolt. Uhed kinnitawad, et see liitlane olla Saksamaa, teised — Türgimaa ja kolmandad, keda kõige rohkem — kõnelewad Moskwast ja enamlusest.

Prowokatsioon Ida-Hiina raudteel.

Raudtee esimees, hiinlane, warjab awalikult walgekaardlasi.

Sm. Grandti teadaanne.

Pekingist, 22. mail. Nõukogude pääkonsul Grandt teatas 19. mail S. N. W. Liidu Hiinas asuwale esitajale sm. Karahanile, et Ida-Hiina raudtee esimees Bao-Wei-Tshin „andis wälja päewakäsu kogu raudteele, Grandtile sellest teatamata.

Selles päewakäsus muudab ta ümber päewakäsu nr. 94, wäljaantud aprilli algul raudteewalitsusasjade juhataja Iwanowi poolt ja mis käsitas Wene walgekaardlaste ametist tadandamist.

Sm. Karahani wastus.

Telegrafiteel antud wastuses sm. Karahan käseb Grandti Bao-Wei-Tshini päewakäsuga mitte rehkendada. Lepingu järele Hiina walitsusega raudtee üle walitsewad ühiselt esimees ja tema asetäitja. Nemad peawad allakirjutama kõik päewakäsud raudteele. Nii kui Bao-Wei-Tshini päewakäsul puudub esimehe asetäitja allkiri, siis pole tal ka mingisugust maksuwust.

Seda kuulutust peame waatlema kui walgekaardlaste katsest kihutustööd ette-wõtta raudtee walitsusasjate juhataja wastu, kes töötab Hiina-Nõukogude lepinguga käsikäes.

Meie õiguste rikkumine.

Üleskutse mitte kuulata walitsuse asjade juhatajat, pole mitte ainult Hiina-Nõukogude lepingu lõhkumine, waid on ka kuritöö, mis lõhkuda wõib loomulikku töökäiku ja temale suurt kahju sännitada.

Põhjendused, mida Bao-Wei-Tshin ette toob, tunnistawad, et mitte millegi muuga ei saa seletada seda mitteseadusliku sündmust, kui ainult walgekaardlaste warjamisega.

Päewakäsuga mitte arwestada.

Kuulutus, mis saadeti walitsusasjade juhataja teadmata teenijatele on kuriteoliseks ja mitte wastutawaks aktiks, mille wastu ma protesteerin Pekingi walitsuse ja Mukdeni wõimude ees.

Seepärast tehakse teile kohuseks waadata Bao-Wei-Tshini kuulutuse kui paberi pääle, millel puudub ametlik maksuwus ning jatkama tööd nii kui poleks seda olemaski.

[redacted] Rumeenlaste tweretöö.

Odessast, 21. mail. Slobodseja küla juures, 20 wersta Tiraspolist põitsid lootsikuga Dnestri jõel Nõukogude kallast mööda komnoorsoolane ja kaks talupoega. Rumeenia piiriwahid nõudsid, et nemad tuleksid Bessaraabia kaldale. Wenelaste eitawa wastuse pääle awasid rumeenlased tuleandmist. Komnoorsoolane sai surma, talupojad haawata. Kartes edaspidist lasknist läksid haawatud Bessaraabia kaldale.

Teadasaades sarnasest omawolist, tungisid Slobadseja 15 tuhandeline elanikkude kogu kaldale, et süütute were eest kätte tasuda. Wõimudel läks suure tööga rahwakogu tagasi hoida. Surnukeha ja haawatud toodi Nõukogude kaldale.

Tiraspolist jõudsid Slobadsejasse kohale nõukogu wõimud, niisama ka Rumeenia poolt. Kestawad järeluurimised.

Weresaun Ludwigshafenis.

100 töölist, palju naisterahwaid ja lapsi said haawata.

Berliinist, 22. mail. Politsei keelas Saksa sadamas Ludwigshafenis pl. Ruth Fischeri esinemise punaste wäerindlaste ühingu miitingul. Ühingu liikmed, kes koondatud salgana naabrilinnast Manheimist põitsid, paisati laiali Saksa politsei poolt. Rheini sillast ületulles wõttis politsei käsile külmad sõjariistad. Umbes 100 töölist, kellede hulgas naisterahwad ja lapsed, said haawata.

Berliinis ajas politsei laiali kommunistide ja punaste wäerindlaste meeleawalduse, kes saatsid Auhalti waksalist wangis surnud kommunisti laipa.

Nõukogde lipud Berliinis.

60 tuhande spartaklase meeleawaldus Berliinis.

Berliinist, 22. mail. Punaste wäerindlaste ja noorte spartaklaste pidulik rongikäik muutus suurepäraliseks meeleawalduseks. Temast wõttis osa kuni 30 tuhat punase wäerindlaste ühingu liiget üle terwe Saksamaa.

Pidulikkus awati sm. Thälmanni — ühingu esimehe könega Spordipaltsi awamise juures wiibisid ligi 60 tuhat inimest.

Tulew föda Waikses ookeanis.

Tokiost, 22. mail. „Japan Advertiser“ (Ameerika leht Tokios) trükib ära .usutlemise krahw Soeshimaga, tagurlane, parlamendi liige Kenseikai parteist.

Soeshima seletab, et sõda Ameerika Uhisriikide ja Jaapani wahel on isegi kõigi tunnismärkide juures „füüsiliselt“ wõimata, sõda aga Jaapani ja S. N. W. Liidu wahel on mitte ainult wõimalik, waid tõenäolik lähema 10 aasta jooksul.

Jaapani ja S. N. W. Liidu huwid Mandshuurias on nii mitmes küsimuses wastamisi, et Jaapan ei wõi tunda usaldust S. N. W. Liidu wastu, ja juba see olukord, et Wenemaa andis Jaapanile kontsessiooni, on kahtlane.

Soeshima arwab, et kui see kokkupõrge sünnib, siis „on Hiina küllalt pime, et Wenemaa poole asuda“, sest Jaapani poliitika Hiinas on täis wigu.

Soeshima loeb, et riikide ühine kontroll Hiina üle seni, kuni see kõlbulikseks saab ise oma asju juhtima, Hiinale kahju ei tee.

Lähedane side Jaapani, Ameerika Uhisriikide ja Inglismaa wahel on paremaks rahukindlustuseks Waikisel ookeanil ja kogu ilmas“.

Soeshima kawatseb lähemal kuul Ameerikasse sõita könede pidamisele ja ülaltoodud usutlus peab temale teed rajama lahkemaks wastuwõtuks ameeriklaste poolt.

Lahing Mesopotaamias.

Londonist, 22. mail. Bagdadist teatatakse, et 21. mail Suleimani ja Halabasche wahel tungisid Mahmuti rühmad Iraki ratsawäe polgu wastu.

Inglismaa eskadriljed andsid pääletungijatele raske löögi ning ratsawägi sundis neid öö saabumisega taganema.

Lend põhjanabale.

Berliinist, 22. mail. Amundsen lendas 21. mail põhjanabale.

Ta loodab Spitzbergeni tagasi jõuda 23. mail.

Amundsen wõttis enesega kaasa 6 reisijat ja põletismaterjaali, mis tarwis läheb edasi-tagasi sõiduks. Teekonna pikkus sinna ja tagasi on 2.600 kilomeetrit.

Wene wäärtpaberite omanikkude kongress.

Pariisist, 22. mail. Prantsuse-Wene wäärtpaberite omanikkude ühisus kutsub 5. juulil kolmanda kongessi Luna-parkis, Pariisis kokku.

Uhisus tahab seda kongressi muuta meeleawalduseks, et näidata Prantsuse riigiwõimudele ja Nõukogude walitsusele, et wõlauskujad tahawad ometi kord endi nõudmiste rahuldamist saada.

Lordid töötatöölistele abiandmise wastu.

Londonist, 22. mail. Alamkoda lükkas pääle waielusi tagasi tööliste partei seaduse eelnõu, luua riiklik töötatöölistele kohtade muretsemise büroo. Seaduse eelnõus nähti ette, et selle büroo pääle iga aasta assigneerida 10 miljoni naelsterlingi.

Seaduse eelnõu wastu kõneleja tööminister ütles: „Kui ma meele tuletasin, et läinud aasta augustikuul tööliste walitsus kawatses Wenemaale 40 miljoni naelsterlingi laenata, siis tuli mulle pähe, et eelnõus ettenähtud büroo kulutaks nelja aastaga sama palju“.

Töölistep. esit. Grenwoodi küsimuse pääle, kas loetakse ka Wenemaad Inglise dominioonide (ülemwalitsuse all olewad maad) hulka, tööminister wastas, et läinud aastal ma kartsin, et Inglismaa muutub Wenemaa dominiooniks (wanameelsete kiiduawalduseid).

Unistused endisest suurusest.

Berliinist, 22. mail. Eila awati Berliinis Saksamaa huwide wäljaspool Saksamaad kaitsemise instituut. Pidulikul awamisel esines Stresemann könega, milles teatas, et selle instituudi asutamine näitab kogu ilmale, et Saksamaa piirid on muudetud, kuid sakslaste südamed ei ole muutnud ja Saksamaa jõud on juhitud selle pääle, et oma endist suurust tagasi saada.

Meie laewa haaramisest.

Odessast, 22. mail. Nõukogude kaubalaewandus tegi telegraafiteel meie mereagendile Konstantinoopolis ettepaneku saata „Utrischi“ laewa kaptenile Warna linna tema nõudmise pääle 90 naelsterlingit sadama maksude maksmiseks, niisama ka laewa seisukorra wäljaselgitamiseks.

Kas wabastatakse „Utrisch“ pääle sadama maksude äramaksmist ja kuhu kadusid bandiidid, kes laewa haarasid, kas Warna linna ehk kuhugi teise kohta, ei ole praegu teada.

Otsiwad teesid.

Warssawist, 22. mail. Raske majanduslik kriis Poolas sundis Poola paanisid sõjariistade jaoks S. N. W. Liidult turgu otsima. Selle tagajärjeks oligi Poola-Wene segaühisuse — „Polros“ — loomine Warssawis.

Sõja wastu.

Pariisist, 22. mail. Tõsise seisukorra tõttu, mis tekkinud sõja tagajärjel Marokkos, tegi Prantsuse kommunistlik partei sotsialistlikule parteile ettepaneku, organiseerida üle riigi ühist wäljaastumist sõja wastu.

Sinclairi protsess.

Pääle pikaajalist nõupidamist jättis kõrgem kohus Sinclari kompanii kassatsiooni kaebtuse tagajärgedeta.

Närtsis ilma, et oleks õitsenud.

Pariisist, 22. mail. Nagu Brüsselist teatatakse, wõeti wastu usaldamatuse awalduse resolutsioon Van-de-Waiweri kabinetile, mida ette pani liberaalide juht Max. Walitsus lahkus ametist.

Mussolini kõikide ees minister.

Roomast, 22. mail. Eilasel senati istangul, mis öösel lõppes, wõeti wastu seadusekawa sõjawäe kindralstaapide ühendamise kohta. Seaduse poolt hääletasid 150 senaatori wastu 28.

Läinud nädal.

Nõukogude wastalise liidu loomise asi. — Liit Balti merest Musta mereni. — Inglise wanameelne walitsus liidu organiseerijana. — Miks Prantsusmaa liidust osa wõtab. — Kodanlus haudub ikka weel mõtteid Wenemaa töörahwa wõimu kukutamiseks. — Saksamaa ja S. R. W. Liidu wahekord. — Saksamaa ei astu nõukogu-wastalisesse liitu. — Liitriikide kodanlus kardab Saksamaa „kättetasumist". — Kawatsused surwe kõwendamiseks Saksamaal. — Werine terror Bulgaarias. — Tapetute üldine arw 7.000 inimest. — Bulgaaria kommunistlik partei ei ole häwitatud, waid tegutseb edasi. — Seisukord Marokkos. — Milles Moskwat süüdistatakse. — Missuguseid wäljawaateid on Marokko mässu likwideerimiseks.

Ikka tungiwamalt ja tungiwamalt hakkasid kuulujutud liikuma, et Inglise walitsus on oma pääle wõtnud algatuse liitriikide nõukoguwastalises wäljaastumises. Need kuulujutud paistsid seda tõenäolisemad, et nii Inglise, Prantsuse kui ka teised walitsused neid kuulujutte ümber lükkama tõttasid. Waewalt wõis aga kellegil kahtlust olla, et midagi ikka sellel alal tehtud on.

Kodanlikud ajalehed toonitasid kogu aeg, et Chamberlainel on läbirääkimised Prantsuse walitsusega nõukoguwastase liidu loomise asjus. Sedasama toonitawad ka Prantsuse kodanlikud ajalehed. Wäike Liidu nõupidamisel Bukarestis oli sama küsimus päewakorras, kusjuures isegi kelgiti — nõukoguwastane liit on loodud Balti merest kuni Musta mereni.

Waatamata aga nende kõikide ümberlükkamiste ja õienduste pääle kinnitab aga Prantsuse kodanlik ajakirjandus ka nüüdki, et sarnaseid läbirääkimisi on peetud ning läbirääkimiste algatajaks on olnud Inglise wanameelne walitsus. Igal walitsusel olnud selle juures oma eesmärk, kuna kõigil ühiselt kokku ühine eesmärk olnud. Missugune on aga see ühine eesmärk? Meie senine wahekord kapitalistlikkude riikidega on näidanud, et wiimased ikka weel ei ole loobunud mõtteist meid poliitiliselt ja majanduslikult orjastada. Selle liikumise eesotsas seisab Inglismaa, kelle wanameelne walitsus ikkagi weel unistab Wenemaal wõõrandatud waranduste tagasisaamisest ning teiseks hirmul on ka oma asumaade eest. Eriti kardawad Inglise lordid Ida rewolutsioniseerimist. Ja see on just kartuste raskuspunkt, mida kuidagi paigast ei nihuta.

Prantsusmaa sõrgib siin Inglise wanameelsete sabas, kuigi tal Ida küsimus nii tähtis ei ole. Teda huwitab aga wõla tagasisaamine ja seepärast astub ta Inglismaaga liitu.

Seni ei ole sellest liidust nähtawasti küll elulooma saanud, kuid see ei tähenda weel, et nõukoguwastase ühise wäerinna plaan nüüd täiesti maha on maetud. Meil tuleb endiselt walmis olla iga ootamatuse wastu ja kui tarwis — sõjariistus õpetada meie „kukutajaid".

Saksamaa parlamendis esines wälisminister Stresemann kõnega Saksa wälispoliitika suhtes, mis kihama pani Saksamaa oma käpa all pidawaid kapitalistlikke riike.

Puudutades wahekorda S. R. W. Liiduga, tähendas Stresemann, et seisukord Idas puudutab Saksamaad palju rohkem, kui Inglismaad ehk Prantsusmaad, sest Saksamaa on otse Euroopa keskkohas. Koostöötamisele S. R. W. Liiduga pandi alus Rappalo lepinguga 1921 aastal. Saksamaa peab oma huwid Idas ja Läänes tasakaalu seadma. See Saksamaa püüd ei omanda aga mingil tingimusel sarnaseid worme, mis ebasoodsad olekski S. R. W. Liidu ja Saksamaa wahekorrale.

Puudutades kaubanduslikke suhteid S. R. W. Liiduga tähendas Stresemann, et selle edenemise takistuseks olewat wäliskaubanduse monopoliseerimine Wenemaal.

Puudutades Saksamaa wahekorda liitlastega, tähendas Stresemann, et Saksamaa on seni täitnud kõik kohustused, mis Dawesi plaani järele tema pääle pandud. Seda ei teewat Saksamaa mitte seepärast, et ta ennast millegiski süüdi tundwat, waid seepärast, et liitlased teda selleks sundinud. Samuti nõudis Stresemann ka liitlaste sõjawägede wäljawiimist Saksamaalt ning wajadust Poola-Saksa piiri uuesti läbi waadata.

Stresemanni kõne sünnitas suurt ärewust liitriikides, kes selles nägid Saksamaa sõjakuse awaldamist liitriikide wastu ühenduses Hindenburgi presidendiks walimisega. Liitriikide kodanlik ajakirjandus kriipsutas alla, et waatamata Dawesi plaani pääle, mis Saksamaal igasuguse wastuhakkamise mõtte pidi ära wõtma, kawatseb wiimane siiski kord oma sundijatele wastu hakata.

Kõigist sellest toonist, mida Inglise ja Prantsuse kodanlik ajakirjandus praegu Saksamaa kohta tarwitab, wõib järeldada, et eeskätt need riigid uusi abinõusid Saksamaa maharõhumiseks hauduwad. Samuti paistab Stresemanni kõnest, et Saksamaa liitlastega ühinemisest loobub. (Ühes Hindenburgi presidendiks walimisega kawatseti ka Saksamaad nõukogu wastalisesse ühisesse wäerinda tõmmata).

Bulgaarias kestab werine terror, kusjuures seda waikiwalt hääks kiidawad Inglise wanameelne ja Prantsuse demokraatlik walitsus. Esialgne teade armuandmisest surmamõistetud kommunistidele, ei wastanud tõele. Zankowi walitsus ei lase ühtki ohwrit oma käppade wahelt lahti. Weel rohkem: terror kestab endise hooga edasi. Wäikeses Bulgaarias, mille pinna suurus ainult 39.841 Inglise miili ja elanikkude üldarw 4.909.700 (1921 a. andmete järele) on lühikese ajaga tapetud umbes 7000 inimest, kes Zankowi walitsuse tõenduste järele lootusetult kommunismi haigust põdenud. Kuid waatamata kõige selle hirmsa terrori pääle, ei ole walitsus ikkagi eesmärgile jõudnud: ei ole suudetud kommunismi tonti Bulgaariast wälja ajada, ei ole suudetud surmahoopi anda kommunistlikule parteile, kelle keskkomitee tegewust edasi jatkab.

Riffide wabaduse wõitlus Marokkos kestab ning iga uus wõitluse päew muudab prantslaste seisukorra ikka halwemaks. Prantsuse walitsus on Marokkosse saatnud suuri abiwägesid ning püüab laiemate rahwahulkade eest oma kaotusi warjata. Weel rohkem — lastakse lahti jälle wana laul: Marokko mässus on süüdi Moskwa, kes Abd-El-Kerimi kõigiti toetawat. Sellel laulul on aga wähe kuulajaid, sest isegi sosid hakkawad walitsusele etteheiteid tegema.

Kuna prantslaste seisukord Marokkos järjest tõsisemaks muutub, saawad pärismaalased järjest uut jõudu juure rohkearwuliste wabatahtlikkude salkade näol, kes iga päew „mässajatega" ühinewad. Nende täiendamiseks on Abd-El-Kerim püha sõja pidamiseks weel üldise mobilisatsiooni wälja kuulutanud.

Kõige selle pääle waatamata jääb Marokkos seisukord ikka tõsiseks. Seisukorra lahendamiseks on seni ainult kaks pääsuteed: 1) kas suudab Prantsuse walitsus Marokkosse sedawõrd abiwäge koondada, et see süsteline on halwama pärismaalaste sõjategewust ehk 2) astub ta rahwa laiemate hulkade päälesurumisel pärismaalastega kokkuleppe asjus läbirääkimisesse. Waewalt walib aga walitsus wiimase tee, sest see tähendaks kõrwahoopi Prantsuse imperialistidele. Suudab aga Prantsuse walitsus praegu jõu ülekaaluga mässu maha suruda, siis ei tähenda see kaugeltki weel likwideerimist ning pärismaalaste wastuhakkamine wõib igal silmapilgul uuesti lahti puhkeda. K. T.

Partei poliitika külas.

Osaliste ja ajutiste saawutustega on rahwuswahelisel kodanlusel korda läinud kunstlikult ülesupitada lühikeseks ajaks oma sõjast lõhutud majanduslikku rasket seisukorda. Ühes sellega on ka rewolutsiooniline wäljawaade mõneks ajaks Euroopa kodanlikkudes maades kaugemale nihkunud. Selle rahwuswahelise olukorra muutumisega seotult peame ka meie kaasatõmbama omaga talupoegasid sotsiaalse majanduse ülesehitamisele. Rahwuswahelise rewolutsiooni wäljawaadete kaugenemine seab meile ette need teed, mida mööda meie ühes talupoegadega läheme sotsiaalse majapidamise poole.

Juba oktoobris 1924 a. keskkomitee istangul otsustati pää tähelepanu pöörata talupoegade ja küla töö küsimustele. Kõigest jõust elustada nõukogude tegewust, külas partei rakuketse juhtimist ja nende sisulist külge parandada, kindlustada nende isiklikku koosseisu ja juhtiwat partei kaadrit, nõukogude, kooperatiiwide ja ametiühisuse töös külas.

Niisama ka 14 partei konwerents määras talupoegade küsimuses järgmised jooned kindlaks:

Järjekindel majanduslik tõus külas nõuab ikka rohkem sõjaaja kommunismi jäänuste likwideerimist, kus need weel olemas. Jagunemise protsess külas näitab, et küla majanduses on uus muutuse ajajärk olemas. Mõned seltsimehed teewad sellest kohe niisuguse järelduse, nagu oleks nüüd tarwiline süüdata külas klassiwõitlust. Kuid see arwamine ei ole mitte õige.

Meil on praegusel, sellel keerulisel, kapitaali ajutise enese kindlustuse ajajärgul rohkem paenduwust poliitikas niisama ka organisatsioonilises juhtimises tarwis selleks, et hoida külas partei juhtimist täiel määral alal.

Majanduslik tõus külas tõi kaasa talupoegades aktiiwsuse. On tarwis aga, et see aktiiwsus saaks juhitud õieti ja pööraks end kooperatsiooni ehk ühistegewusele, kus see leiaks omale laialdase isetegewuse wõimaluse majanduse ülesehitamises.

Kui meie tahame hoida partei ja nõukogu walitsuse käes juhtimist külas, siis on tarwis osata ka maja pidada ja ühtlasi aru saada sellest. Meil on praegu majanduslik ülesehitus, seepärast wõib seda ülesehitust juhtida ainult see, kes oskab anda talumehele kasulikke juhatusi ja näpunäiteid majanduse ülesehituse alal, awitada talumeest tegelikult tema majapidamise ülesehituses.

On tarwilik, et küla kommunistid ei püüaks ükski käskida, waid on tarwis osata talupoegadele äraseletada temale kõik mitte arusaadawad küsimused, teda uskuma panna ja selleks mitte oma aega ega waewa kalliks pidada. Ilma nende näidetega ei ole mõtet unistada ainult juhtimisest.

Poliitiline talupoegade aktiiwsus külas nõuab meilt kindlasti lahtiütlemist kõigist senistest metoodidest ehk wiisidest juhtimises ja administratiiwses walitsemises külas. Endiselt juhtida praegu enam ei saa ja õieti juhib ainult see, kes istutab külasse kooperatsiooni ehk ühistegewust, loob partei ümber talupoegade aktiiwi, terwendab nõukogude aparaati. Talupoegades tõusnud poliitiline aktiiwsus on tarwis juhtida nõukogu aparaatide elustamiseks läbi nõukogude ja koondada kõik talupoegade aktiiw partei ümber.

Suur tähtsus on küla töös just küla tegelaste isiklikul koosseisul. Seda lahendada wõib nimelt kahel teel. Esiteks, et talupoegade eneste seast lükata wälja need aktiiwsed tegelased ja teiseks saates külasse wäljast uusi tegelasi.

Meile ütlewad wastased meie omast parteist: Kui meie ei hinda, siis teie hindate liialt talupoegade küsimust. Äärmisel juhtumisel tõendawad, et see on juba päris „talupoegade kalduwus" ehk midagi ühist „narodnikutega".

See on täiesti eksiarwamine. Lenin ütles: proletaarne diktatuur on kõrgem worm demokraatias, mis põhjeneb töörahwa enamuse pääl.

Meie aga peame seda wormi teostama, waatamata mis teised ütlewad. Pääle oma wõimu kindlustamist peame looma töökäigus partei ümber rohkearwulist aktiiwi parteituest talupoegadest.

Kui ülesanne, tõmmata talupoegade majapidamist riikliku ülesehitamisele, annab wõimaluse sel wiisil talupoegi ühendada töölistega teel sotsialismile, siis nõukogude demokraatia külas annab meile wõimaluse meie nõkogu aparaati siduda laiade hulkadega ja teha seda ühtlasi terweks, lihtsaks, odawaks ja hääks, et üle minna proletaarsest diktatuurist kommunistlikku ühiskonda.

Need on 14. partei konwerentsi otsustest põhijooned partei poliitikast külas. Ühes sellega peame ka meie muutma oma töö metoodid edaspidises juhtimises.

Sm. Stalin omas kõnes, partei poliitika kohta külas, tähendas:

Meie waenlased ütlewad, et awalik arwustus oma wigade üle on nõukogu-walitsuse nõrkuse tundemärk. Kuid eneseарwustus on just ainult tugewuse ja jõu tundemärk weie parteis, aga mitte nõrkus.

Ainult tugew ja terwe partei wõib lubada enesele halastamata arwustust oma puuduste ja tehtud wigade kohta. Kuna aga see partei, kes warjab tõde ja kardab arwustuse walgust, ei ole partei, waid enesepetjate hulk, kes juba ette määratud hukkumisele.

Ainult wilets kodanlus warjab hoolega omad puudused ja wead, ega luba enese üle mingit arwustust.

Halastamata arwustus oma puuduste üle parteis on ainult tugewuse tundemärk.

Meie wõime julgelt öelda: Meie ei karda kunagi oma wigu ise arwustada ega lasta ka teistel neid arwustada, waatamata kõigi kodanluse ja sotside laimu ja prowokatsiooni pääle. Ed. Rips.

Nõukogude maalt.

Kõrgema rahwamajanduse nõukogu presiidiumide nõupidamine.

Nõupidamise teine päew pühendati A. L. Sokolowski aruande ärakuulamisele kaubanduse poliitikast.

Aruandes toodi ette, et kaubanduse wõrk ei ole küllalt arenenud ning kõrwalised kulud on suured, see sunnib põhjalikult läbiwaatama kaubanduse aparaadi sisemist struktuuri.

Aruandja peatub hindade juurelisamise alandamise küsimuse juures. Suurmüügi hindade alandamine wõib sündida siis, kui on selleks loodud kaubandusele normaalsed tingimused.

Sokolowski aruanne kutsus esile elawaid läbirääkimisi.

W. S. F. R. U. kõrgema rahwamajanduse nõukogu esimees P. A. Bogdanow tähendas, et tuleb terwendada kohalisi kaubanduse orgaane, ning luua neile normaaltingimused nii laenu kui ka maksude asjus.

Nõupidamine otsustas kohustada S. R. W. Liidu rahwamajanduse kaubanduse kommissjoni organiseerida walwet selle järele, et rahwuswähemuste wabariigid saaksid kaubanduse nõuetega rahuldatud.

Maa rendile andmisest.

Põllutöö kommissariaat töötas wälja uued tingimused, mille järele wõiwad majapidamised maad rendile anda. Rendile andmine wõib takistamata sündida neil juhtumistel, kui majapidamise tööjõulised liikmed ei wõta majapidamise töödest otsekoheselt osa.

Juhtumisel, kui maa on juba wälja renditud, ei tohi rentnik maad enam edasi rentida.

Kes seda määrust rikuwad, kaotawad maa kasutamise õigused kuni ühe külwikorrani ja wõetakse kaelakohtulikule wastutusele.

Maksuta sõit talupoegadele.

Kõik talupojad, keda saadetakse kohaliste arstiasutuste poolt terwishoiu rahwakommissariaadi kohaliste orgaanide kaasaaisamisel kurortidesse, saawad maksuta raudteõidu terwishoiu rahwakommissariaadi kohalise orgaani tunnistuse ettenäitamisel.

Jaapani saatkonna waranduse üleandmine.

Neljapäewal andis wälisasjade kommissariaadi Leningradi agentuur S. R. W. Liidu Jaapani saatkonna esitajale üle waranduse, mida endine Jaapani saatkond 1918 a. äraõidul maha jättis.